

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. VI. Singulæ voces tituli breviter expenduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

litteralâ potest. Et hoc est, quod Pilatus objicit: Non mihi amplius integrum est hæc mutare: sententia, quam pronuntiavi, supplicii causa, quam dictavi, jam in tabulas & acta publica sunt relata. Bæda hunc titulum tabellæ buxæ incisum existimat, eoque illud Isaiæ sumit: *Nunc ergo ingressus scribe et super buxâ. Quod si ita est, ut dicitur, sanctus Spiritus vel ipsâ materiâ significavit eam inscriptionem non amplius deleandam; nam buxus præsertim Indica, incisam imaginem tenaciùs quàm cuprum retinet. Quod si verò Romani judices sententiam à se pronuntiatam non mutarunt, quãtò minùs Iudex supremus suam illam mutabit, *Ite maledicti in ignem æternum? O Domine, peccata erant momentaria, cur supplicium sit æternum? Quod dixi, dixi. O Domine non supplicium, sed supplicii æternitatem deprecamur. Sed aliud non audient, quàm priùs: Quod dixi, dixi. O summe Iudex, igne nos puni, sed ignis æternus sævita est nimium intolerabilis. Ite, quod dixi, dixi, ite in ignem æternum.**

§. V. Causæ alia scripti ejusdem tituli.

Quomodocumque verò Crucem Dominicâ consideremus, rectissimè suus illi titulus est affixus. Signamus titulis & inscriptionibus sepulchra, ferula, trophæa, libros, aras, venalia quæcumque. 1. Sepulchra. Id Moyses docens, *Exiit q, Iacob titulum, inquit, super sepulchrũ ejus: Hic est titulus monumenti Iacob.* Crux Christi sepulchrum fuit, quod ei Synagoga struxit, in quatenobris tegetur. 2. Ferulus additi vel prælati tituli. Julius Cæsar triumpho Pontico illud in Ferulo legendum proposuit: *Veni, Vidi, Vici.* Crux Ferulum fuit, quod fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani. 3. Trophæa titulus insignita. Crux trophæum fuit exornatissimum, quod Pater divinus Filio crexit, pollicitus, a non fore deinceps diluvium dissipans omnem terram. *b Quoniam quidem Deus, ait Paulus, erat in Christo, & posuit in nobis verbum reconciliationis.* 4. Libris prætinguntur tituli, ut auctor & argumentum libri sciantur. Crucifixus Iesus verè liber est intus, & foris scriptus. *c Fors Christi vulgæa corninus, ait Bernardus, intus immensis amoris incendia contemplamur: hunc librum omnes legunt, sed non eodem modo ejus mysteria omnes intelligunt. Quæ Laurentius Iustinianus confirmans, simplex, inquit, & indoctus habet, quod foris legat, spiritualis & persæctus quod intus intelligat: ille laticatur & compungitur, iste irradatur & accenditur. Charitatis compendium, virtutum omnium normam, & totum humanæ redemptionis modum ordinemque in hoc sui corporis inclusit volumine. Quem admodum verò ad libri calcem apponi solet vocula, *Finit;* ita hunc librum claudit, *Consummatum est.* Frons libri, primæque inscriptio: *IESVS Nazareus Rex Iudæorum.* Hunc librum Pater celestis scripsit, cum Christum hominem indueret; hunc edidit, cum homo nasceretur; hunc approbavit in monte Thabor; hunc Iudas vendidit infelix bibliopola, hunc, qui emit Senatus pontificum reject. Hic liber in cruce cõsossus & laceratus, hic emendatissimus liber, librorum omnium synopsis & summa est, hic nostrum enchiridion, hic Isagoge ad sapientiam divini amoris. Stimulus, Soliloquium suavissimum, hic pandeetæ nostræ, hic nostrum Diariũ, hic itinerarium mentis in Deum, hic totius paginæ læcæ summarium. 5. Affigi solet titulus & aris. Iacob post suavissimum saxei soporis visum, *Surgens manẽ tulit lapidem, quem supposuerat capiti suo, & erexit in titulum. Ita & Moyses manẽ consurgens edificavit altare ad rades montis & duodecim titulos per duodecim tribus Israëli.* Crux verè ara fuit, in quâ summus Pontifex Christus seipsum obtulit in victimam, & prisca legis sacrifi-*

ciis omnibus finem imposuit. Cùm igitur crux ara sit, & quidem ara ignoti Dei, quem, modum Paulus Athenis in Areopago vidit aram, in quâ scriptum erat, *Ignoto Deo,* titulus illi meritò præfixus. Reverà tunc ignotus erat Deus, maxime Dei Filius in cruce extensus. Quapropter Pater voluit huic aræ titulum apponi, ut orbis novum hoc sacrificium nosse disceret. 6. Rebus venalibus, & publicæ mercis titulus apponebatur, ut sciretur fieri auctionem. *En Dei Filius venalem sese exponit orbi: Venite, emite absque argento, & absque ullâ commutatione. Sed ut noveritis, ó emptores, quantos thesauros quàm vili liceat comparare, inscriptionem consideratissimè legite, IESVS Nazareus Rex Iudæorum.* Singulas voculas, sed paucis expendamus.

§. VI. Singula voces tituli breviter expenduntur.

IESVS, Salvator orbis, Deus noster Deus salvos facienti. Servator planè sapientissimus. Doctrina ejus testatur, & conciones divinissima, quibus tot millia hominum suimet ac cibi oblitos traxit. Per Isaiam sapius proclamari voluit: *Ego Dominus Deus tuus sanctus Israel salvator tuus. Ego sum Dominus, & non est absque me salvator.* Verè Salvator potentissimus. *ot prodigia & miracula satis hoc loquuntur. Sed ideo capitis damnatus est, quia IESVS est, suo Sanguine suos redempturus. Prædixit Angelus: Ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum.* NAZARENS, sive floridus. Latinis homo illibati floris, dicitur homo castissimus, & verè Virgo. Mater hujus Servatoris Virgo fuit floris illibatissimi, sicut & ipse filius. Hi flores duo fragrantissimi odoris suavitate implerunt orbem. Christus flos campi, qui in cruce spinis foedè confossus est. Futurum id prævidens Isaias, *Et ascendet, ait, sicut virgultus coram eo, & sicut radix de terra siccanti; non est species ei neque decor.* Alper est & rigidus hic crucis lectulus, sed tamen floridus. Sic obedientia, Paupertas, Patientia, Humilitas, Charitas, principes summæ virtutes, crucis flores sunt.

REX. Plebecula Hebræa jam panibus bene pasta, cùm rapere cogitaret Christum, & Regem constitere *facit ipse in montem solus.* At verò in cruce in tantis tormentis titulum Regis non recusavit. Nimirum ab hominibus Rex creari noluit, uti Pilato dixerat: *Regnum meum non est de hoc mundo.* Deinde Iudæorum inconstans ingenium, suis dumtaxat commodis intentum, & quod homines illi Herodis subditi essent, regnum non acceptandum cuivis prudenti suaserit. At Christus jam cruci affixus nomen regium non detrectavit, ut sciret orbis, suum hoc regnum morte comparatum. *Factus est principatus ejus super humerum ejus. Idcirco, Dicite filia Sion: Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus. Ergo dicite in gentibus; quia Dominus regnavit à ligno.* Ita legit hunc Psalmum Augustinus, septuaginta Interpretes secutus. Ita legit Iustinus Philosophus & Martyr in Dialogo, quem cum Tryphone Iudæo Ephesi instituit. Ita legit Tertullianus libro adversus Iudæos, & libro 3. contra Marcionem. Ita legit Arnobius hunc ipsum Psalmum interpretatus. Ita legit Venantius Fortunatus, Pictaviensis Epif. t qui hymnum his ipsis verbis insigniit: *Regnavit à ligno Deus a.* Ita legit Theodulphus Aurelianensis Episcopus. b Ita legit Bernardus Clarævallis Abbas. Ita legit S. Leo Pontifex, Sermone quarto de Passione Domini. Sed & ipse carminis sacri contextus hoc desiderat, qui subjungit: *Tunc exultabunt omnia ligna silvarũ. Ergo inextincta est in Christum invidia Iudæorum, qui è Psalmo voculas illas, à ligno, eraserunt nequissimè.* Ergo Rex est Christus, qui à ligno Hierosolymis regnavit.

6. Dei Filius venalẽ sese exponit.

6. Dei Filius venalẽ sese exponit.

Ps. 67. v. 2. Cur Christus dicitur Iesus.

Isa. c. 43. v. 3. & 11.

Math. c. 1. vers. 21. Nazareus.

Isa. c. 53. v. 1. & 2.

Joan. c. 6. vers. 15.

Joan. c. 18. vers. 36.

Isa. c. 9. v. 6. Math. c. 2. vers. 5.

Ps. 95. v. 10. Tertull. ad vers. Iudæos.

c. 10. p. 170. & c. 12. p. 170.

gin. 12. 7. c. 19. p. 811. & c. 21. p. 812.

7. Vici am. 570. inter plurima sacra carmina scripta hunc.

Ve xilla regis produnt, & c. a In hymno ad diem Palmarum.

b Bern. ser. 8. de 7 signaculis. tom. 1. m. 122.

IUDÆORVM hoc est, confitentium & laudantium, qui Abraham filii sunt spiritus, quibus cor circumcisum est, hi noxas suas cum latrone respiciente, & agnoscent & deplorant, crucem complexantur, osculantur spinas, gloriantur inter flagella ob Christum, vitam agunt in higni patientiâ, hilaritate, cōstantiâ inter perpetuas gratiarū actiones: hi veri sunt Iudæi. Importunissimis olim precibus Hebræi à Sannuce Regem postulantes, Rex erit super nos, inquit, & erimus nos quog, sic ut omnes gentes, & iudicabit nos Rex noster, & egredietur ante nos, & pugnabit bella nostra pro nobis. Verè bellū nostrum pugnavit pro nobis Dominus IESVS; tela & vulnera ipse unus exceperit, ut nos tueretur invulneratos. Nobilissimus Atheniensis Rex Codrus, ut supra demonstratū, quod etiam Aug. narrat, audito oraculo, dissimulato habitu certæ se morti ingessit. Christus est testamentarius & Rex noster. Vbi autem testamentum est, inquit Paulus, mors necesse est, ut intercedat testatoris.

Ergo Rex Christus, sed ubi diadema, sceptrum, purpura solium? Vbi famulitiū, ubi aula, ubi ærarium? Num diadema spiritus, arundo sceptrum, purpura chlamys, crux thronus? Desertissimus est ab omnibus. Cæci mortales! Regnum illius non est de hoc mundo, amor illum deserere non potest; hic sceptrum & coronam, hic ærariū & aulam, hic numerolissimos educit exercitus, qui hostes omnes debellent. Si ergo peccatis onerati sententiam decretoriam formidemus, en crucifixum IESVM salvatorem. Si obrektorū ora velut foetida sepulchra horreamus, en Nazarenum florem fragrantissimū. Si nimum adversa premant, obruantque en Regem & vindicæ, qui regnum promissit immortale, qui suos è cruce in paradysum solet ducere, modò cum illo & pro illo petiamur constanter.

Hic illud de crucis titulo memoratu dignum occurrit, quod in rebus gestis S. Teresæ optimâ fide narratur. Duæ sorores Catharina & Maria patrē habuerunt Sanchium Rodericum, opulentū & nobilem Hispanum. Catharina aîno ætatis decimoquinto ad mundi leges examussim facta, nuptias atque conjugium, & non nisi nobilissimum, anhelabat, vanitati addictissima. Fortè evenit, ut in cubiculo, Christi crucifixi effigiem attentius aspiceret, & titulum crucis legeret, IESVS Nazarenus Rex Iudæorum. Hic intimū pectus transfigi sensit, unde uno pene momento adeò immutata est, ut alium prorsus hominem, mentem aliam induerit. Ea enim animo illius lux oborta, ea propriæ vilitatis ac miseræ notitiæ infusa, tam ingens pro Christo patiendi desiderium injectum, ut vitæ austerioris & sanctioris inchoandæ flammâ, supra quàm credi potest, cœperit inardescere. Nec diu cunctata, mox castimonie ac paupertatis voluntarie vœtis Deo se obligavit. Hinc insolitarum actionum admirandæ series. Triennio toto parentes precibus a suis, licet irritis, fatigavit, potestatem faceret, cœnobii Virginum, & Religioni perpetuæ se consecrandi. Non rarò in arcam domesticam descendit, & vultum frigidâ perfusum, illico soli sicandum exposuit, ut factò formæ dispendio, omnes à sui conjugio dederet. Abiecto lautiore vestitu, vilem amplexa, horas dici aliquot orationis studio impendit. Et quandoquidem à parentibus interdiu diversè occuparetur, integras pæne noctes precibus dicabat. Per omnes quadragintadialis jejunii continuos dies lorica hamis ferreis contextam, nudo corpori appressam gestavit. Nec defuerunt graves morbi & dolores, quibus virginis constantiâ annis quindecim Deus exercuit. Octennio ipso Catharina omni membrorum usu destituta, lecto affixa jacuerat. Quo toto tempore lentâ pthiisi, & cōtinuis ferè febribus jactata, demum articulari etiam morbo, manus pedesq, acerrimè cruciata, jam vivum cadaver vix ampliù spirabat. Hos in-

1. Reg. c. 8. v. 19. & 20

Aug. li. 18. de civi. Dei c. 29. p. 226. Heb. c. 9. vers. 15.

Frans. Jeco Ribera in vita S. Teresæ l. 3. c. 3. admiranda prorsus & sua narratio.

ter dolores tantos, illa tamè fiducia ingenti, ausa suis dicere, si vel menſe unico valetudinem sibi Deus restitueret, certissimū se documentum divinæ voluntatis fore, in lubeundo quod condidisset cœnobio. Verum post morbos & dolores auctiores, & ulteriores ut videbatur, cum morte luctam, denique valetudinem integram recepit. Hic illa non quiescere, nihil cessare, dum perjurimas, eâque incredibiles & maximas difficultates eluctata, unâ cum sorore natu minore Mariâ, cœnobium suis facultatibus condidit. Neque fortunas tantum suas omnes, ambæ sorores virginum sacrarum collegio assignarunt, sed in illud insuper se concluderunt, & arctissimo Religiosis sacramento obligarunt, reliquâ omni vitâ operaturæ Deo.

Tanta morum vitæque mutatio, ab unice Domini tituli lectione sumpsit exordium. Tanti fuit hinc Christianæ auctioris titulum attentius legisse. Hinc documenta nobis suggeruntur complura.

§. VII. Documenta à scripto hoc titulo.

I. Venite, emite absque argento, non merces tantum, & vestes pretiosas, sed & ipsam huius auctioris inscriptionem, titulum ipsum. In latæ impugnationibus, & adversis omnibus erigendus est animus ad Christum IESVM crucifixum, simili precandi formulâ: IESV Nazarene, Rex Iudæorum, miserere mei. Certum hinc solatiū & auxilium. Nunc scimus, IESVM quibus elogiis afficiendus sit Christus. Antehac quaestiois erat: Quem homines dicunt esse filium hominis? Ad rogatum hunc variè varia responderunt. Iam dissoluta est quaestio. Filio hominis in crucem erecto titulus iste congruit: IESVS Nazarenus Rex Iudæorum.

Refert Misnensis Ecclēsiastes, confuisse hominem Christianum nec ire cubitum unquam, nec surgere, quin, Christi patientis memor, diceret, IESV Nazarene, Rex Iudæorum, miserere mei: vnâ etiam signum crucis effingens adderet: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Quâ quidem precatiunculâ, non aliud nisi felicem obitum rogabat. Non visus est, quod toties petiisset, impetrâsse. Nam morte subitâ extinctus est. Mox tutelaris genius recedens, & in tenebris rapto imminere dæmones videbantur. Sed brevi Angelus tutor rediit, & Iudicis nomine hanc in eum sententiam dixit: Tu quidem prout mores tui merebantur, flammis eras adijcendus, sed nunc parci tibi iudex, ob quotidianâ sui nominis memoriam & cultum. Ad corpus redi, & vitam emenda. Revixit, & vitam longè sanctiorem instituit, denuo felici, uti rogaverat, obitu defunctus. Reverâ ingens spondet subsidium sanctissimi nominis quotidiana veneratio.

II. Documentum. Titulum honoris Christus à tergo collocari voluit, calumniatores & hostes à fronte habuit, caput hostibus, non titulo inclinavit. Imitatores Christi, laudes suas & encomia, virtutes suas & beneficia in alios collata, & quidquid arrogantiam animare solet, oblivione piâ sepeliunt; delicta & errores suos, & quidquid animi submissionem auget potest in oculis habere. Quod & Regius Paltes docens, Peccatum meum, inquit, contra me est semper. Scelerum meorum in conspectu meo posita cruciare me assidue velut jaculum, & fodere non cessant. Non nego, non excuso, non defendo, sed agnosco mea peccata, & de illis perpetuo cum animi dolore cogito.

Caput inclinandum hostibus, non amicis solum blandè mulcentibus. Si enim diligitis eos qui vos diligunt, Mercedem quam mercedem habebitis? nōne & publicani, nōne & ethnici hoc faciunt?

III. Admirandam Dei providentiam in rebus omnibus hie maximè obtupecamus & veneremur. Aliter Pontius Pilatus, aliter Spiritus sanctus characteres formavit, eadem tamen prodierunt verba. Pilatus